

Stichting Geschiedenis Fysiotherapie

Fysiotherapie in perspectief, 50 jaar verleden - heden.

Kneippse begieting

Tekst: Huub Vossen PT, MMT, Dr. Anton de Wijer

Het imago van de fysiotherapeut was al zeer groot in de 80-er jaren van de vorige eeuw. Er werd blindelings vertrouwd op de kunde van de fysiotherapeut. De toenmalige fysiotherapeut nam aan dat 'zijn therapie' werkte; in het verleden werd er in een meester gezelschap verhouding opgeleid en het boekwerk "Hydro und Balneotherapie van Otto Gillert", hoorde tot de verplichte lesstof. De jaren 90 veroorzaakte een stroomversnelling/of toch liever verschuiving in de ontwikkeling van het vak door de opkomst van het evidence based handelen (EBP). De risico's van deze stroomversnelling waren dat fysiotherapeuten het kind met het badwater weg gooiden. Graag blikken we eens terug wat er in dat badwater terecht kwam zoals de "Kneippse begieting" van Sebastian Kneipp. Terecht of niet terecht?

Sebastian Kneipp

De "Kneipsse begieting" als onderdeel van de hydrotherapie verdween met de stille trom uit het opleidingscurriculum in de jaren 80 en later (mogelijk als gevolg hiervan) ook uit de 2^e en 3^e lijns instellingen. Bij de begieting

werd kortdurend een prikkel toegediend door een koude waterstraal en werden vele effecten (gegrond of niet gegrond) toegekend aan deze eenvoudige behandelmethode in de fysiotherapie.

Kneippse begieting bij arthritis van de elleboog

De therapiemethode (indicatie stelling en het verklaringsmodel) paste echter niet meer in het EBP handelen dat opgang maakte en zo maakte het autoriteit gebaseerd opnemen van behandelingen plaats voor excluderen op basis van gebrek aan wetenschappelijk bewijs. Dat bewijs was er niet voor de Kneippse begieting en daarmee was het gedaan met de methode als onderdeel van de fysiotherapie. Toch verdwijnt de Kneippse begieting niet helemaal want er is geen kuuroord of wellness-centrum te bedenken waar deze behandeling zijn revival niet heeft gemaakt als preventiemiddel echter als therapeutisch middel voor vaatstoornissen, arthritis e.d. waar het voor bedoeld was, verdween het in Nederland.

In Zeeland kun je nog steeds de behandeling ondergaan in een kuuroord.

Zie YouTube:

<https://www.youtube.com/watch?v=C54dJ5Y5HCw>

Kneippse begieting in Kuuroord de Schouw

In de wetenschappelijke literatuur blijft het stil over deze behandelmethode tot 2007. Vanaf dan verschijnen er jaarlijks effectstudies naar de effecten van de Kneippse begietingen

zoals bijvoorbeeld bij osteoarthritis van de knie en de heup.

De eerste resultaten lijken gunstig echter, zoals vaak, moet er veel meer onderzoek plaats vinden naar het waarom en bij welke diagnoses deze methode zou kunnen werken.¹⁻⁴ Echter de “Kneippse begieting” ligt in Nederland al lang in het badwater en dan is onderzoek lastig en niet meer geloofwaardig binnen de vakgroep fysiotherapie alhier. We zijn dus afhankelijk van studies uit het buitenland waar deze methode niet overal in de vergetelheid is geraakt.

De vraag is wat we kunnen leren uit dit voorbeeld? We gooien eigenlijk iets weg zonder te toetsen wat de daadwerkelijke werking is? Wie is daarmee gebaat?

Referenties

1. Ortiz M, Soom Ammann E, Salis Gross C, Schnabel K, Walbaum T, Binting S, Fischer HF, Teut M, Kottner J, Suhr R, Brinkhaus B Complementary medicine in nursing homes--results of a mixed methods pilot study. *BMC Complement Altern Med.* 2014 Nov 12;14:443.
2. Schencking M, Wilm S, Redaelli M. A comparison of Kneipp hydrotherapy with conventional physiotherapy in the treatment of osteoarthritis: a pilot trial. *J Integr Med.* 2013 Jan;11(1):17-25.
3. Schencking M, Kraft K. Inpatient treatment for postradical neck pain syndrome by use of complementary medicine]. *Forsch Komplementmed.* 2010 Apr;17(2):81-6.
4. Schencking M, Otto A, Deutsch T, Sandholzer H. A comparison of Kneipp hydrotherapy with conventional physiotherapy in the treatment of osteoarthritis of the hip or knee: protocol of a prospective randomised controlled clinical trial. *BMC Musculoskelet Disord.* 2009 Aug 19;10:104.